

Sygn. akt: I C 208/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Chółka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 listopada 2016 r. w G.

sprawy z powództwa **J. M.**

przeciwko **Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

o ustalenie

I. ustala, że umowa pożyczki konsumenckiej nr (...) zawarta między powódką J. M. a pozwaną Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową im. F. S. w G. w dniu 3 sierpnia 2010r. jest nieważna;

II. zasądza od pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. na rzecz powódki J. M. kwotę 50 zł (pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 640 zł (sześćset czterdzieści złotych) tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powódka była zwolniona.

Sygn. akt I C 208/14

UZASADNIENIE

Powódka J. M. wniosła pozew przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. domagając się ustalenia, iż umowa pożyczki zawarta pomiędzy stronami w dniu 3 sierpnia 2010r. jest nieważna z uwagi na niepoczytalność powódki w dniu jej zawarcia.

W uzasadnieniu przyznała, iż w dniu 3 sierpnia 2010r. zawarła umowę pożyczki w kwocie 13.800 zł. Wskazała także, iż jest ona osobą od wielu lat poważnie chorą psychicznie, cierpi na schizofrenię paranoidalną. Zdaniem powódki sporna umowa została zawarta przez nią w fazie psychozy tj. bez możliwości świadomego podjęcia decyzji. Była ona absolutnie nieświadoma tego co zrobiła i to nie ona kierowała swoimi zachowaniami a wyłącznie jej choroba. Powódka wyjaśniła, iż kiedy znajduje się w fazie psychozy nie wie co się z nią dzieje, nie ma rozeznania i nie rozumie własnych posunięć i posunięć innych osób. Nie zdaje sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania. W takiej fazie choroby nikt nie ma na nią wpływu. Dodała także, iż rozmawiała o tym z pozwanym, jednak bez rezultatu.

(pozew k. 2 - 3)

W dniu 23 stycznia 2015r. swój udział w sprawie zgłosił prokurator Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze, który podtrzymał pozew złożony przez powódkę.

(zgłoszenie k. 87)

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł w pierwszej kolejności o odrzucenie pozwu a w razie uznania braku podstaw do odrzucenia oświadczył, iż uznaje powództwo w całości i wnosi o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu na podstawie art. 101 k.p.c.

W uzasadnieniu wskazał, iż z uwagi na niewywiązanie się powódki ze spornej umowy pożyczki złożył on w dniu 10 kwietnia 2013r. pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, który powódka zaskarżyła wskazując na nieważność umowy powołując się na brak świadomości swoich czynów. Następnie wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2014r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze w sprawie I C 1268/13 oddalił w całości powództwo uznając, iż w dacie podpisania spornej umowy powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli, wobec czego złożone przez powódkę oświadczenie woli o zawarciu umowy pożyczki było nieważne z mocy prawa, co skutkuje nieważnością całej umowy. Ustalenia te zostały dokonane na podstawie opinii sądowno – psychiatrycznej wydanej przez tego samego biegłego, co opinia sporządzona w niniejszej sprawie. Pozwany wskazał przy tym, iż nie zaskarżył przedmiotowego wyroku. W jego ocenie zachodzą jednak przesłanki do odrzucenia pozwu, albowiem w chwili wniesienia niniejszego pozwu toczyła się już sprawa o zapłatę przed Sądem Rejonowym w Zielonej Górze. Ponadto sprawa ta została już prawomocnie osądzona, a zatem zachodzi stan powagi rzeczy osądzonej z uwagi na tożsamość roszczeń i stron. Powódka pomimo tego nie wycofała niniejszego pozwu. W związku z tym zasadne jest obciążenie jej kosztami procesu. Dodał także, iż nie dał powodu do wytoczenia niniejszego powództwa i uznał je przy pierwszej czynności.

(odpowiedź na pozew k. 105 - 108)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka J. M. w dniu 3 sierpnia 2010r. zawarła z pozwaną Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. umowę pożyczki konsumenckiej na cele mieszkaniowe nr (...) w wysokości 13.800 zł.

(okoliczność bezsporna: umowa pożyczki k. 114 – 117)

W dniu zawarcia spornej umowy tj. 3 sierpnia 2010r. powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli z uwagi na schizofrenię paranoidalną, będącą w tym czasie w okresie zaostrzenia procesu psychiatrycznego.

(dowód: opinia sądowno – psychiatryczna biegłego sądowego K. W. k. 74 – 76, opinia sądowno – psychiatryczna biegłego sądowego sporządzona do sprawy I C 1268/13 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze k. 118 - 122).

Pomiędzy stronami toczyła się sprawa o sygn. akt I C 1268/13 z powództwa (...) im. (...) w G. przeciwko powódce J. M. o zapłatę kwoty 9531,15 zł tytułem niespłaconej umowy pożyczki z dnia 3.10.2010r. Postępowanie to zakończyło się oddaleniem powództwa przez Sąd Rejonowy w Zielonej Górze z uwagi na stwierdzenie, iż powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli a zdani stanowi nadużycie prawa.

(dowód: wyrok z uzasadnieniem k. 123 – 126)

Przed Sądem Okręgowym w Zielonej Górze w sprawie o sygn. akt I Ns 112/15 toczyło się postępowanie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia powódki, które zostało umorzone z uwagi na cofnięcie wniosku przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze.

(okoliczności bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony oraz znajdujących się w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Zielonej Górze o sygn. I Ns 112/15, których prawdziwość ani autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a nadto nie budzą one wątpliwości co do swej wiarygodności, zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

Ponadto sąd uznał również za wiarygodną i mogącą stanowić podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie opinię biegłego sądowego M. W. z zakresu psychiatrii. Zdaniem Sądu przedmiotowa opinia jest w pełni profesjonalna, wyważona i precyzyjna i została sporządzona przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę fachową w tej dziedzinie. W ocenie sądu biegły trafnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, w sposób jasny i przekonujący wyjaśnił jakie objawy wskazują na istniejącą u powódki chorobę, która jak wskazał w dniu zawierania spornej umowy była w okresie zaostżenia procesu. Mając zatem powyższe na względzie zdaniem sądu brak jest podstaw do podważenia i wartości mocy dowodowej sporządzonej opinii. Ponadto również pozwany jej nie kwestionował ani faktu, iż w dniu zawarcia spornej umowy powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Z tych też względów wobec uznania powództwa przez pozwanego powództwo zasługiwało na uwzględnienie, o czym sąd orzekł w punkcie I wyroku na podstawie art. 189 k.p.c. w zw. z art. 82 k.c. ustalając nieważność umowy pożyczki zawartej przez strony w dniu 3 sierpnia 2010r. z uwagi, iż powódka znajdowała się wówczas w stanie wyłączający świadome i swobodne powzięcie przez nią decyzji i wyrażenie woli. Bezspornym było bowiem, iż powódka jest chora psychicznie na schizofrenię paranoidalną, choć obecnie z uwagi na regularne przyjmowanie leków wnioski o jej ubezwłasnowolnienie zostały cofnięty, a postępowanie w przedmiocie jej ubezwłasnowolnienia umorzone przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze. Należy jednak podkreślić, iż sąd w sprawie o ubezwłasnowolnienie rozpatrywał stan psychiczny powódki po kątem ogólnej przyszłości powódki, a nie czy w konkretnym dniu 3 sierpnia 2010r. powódka była w stanie wyrazić skutecznie swoją wolę. Jak wynika zaś z opinii biegłego M. W. sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy, w dniu zawarcia przedmiotowej umowy powódka znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Sąd zważył przy tym, iż powódka ma interes w ustaleniu jakiego się domagała, zwłaszcza, iż jak wynika z załączonych dokumentów przedmiotem sprawy o sygn. I C 1268/13 przed Sądem Rejonowym w Zielonej Górze było roszczenie, które powód wywodził nie ze spornej umowy pożyczki, której powódka domaga się ustalenia nieważności, ale z art. 410 § 1 k.c. W związku z tym powódka może mieć interes, aby w przyszłości legitymować się orzeczeniem o nieważności spornej umowy. Ponadto jak wynika z załączonej opinii biegłego M. W. sporządzonej do sprawy I C 1268/14 opinia ta dotyczyła pożyczki zawartej w dniu 3.10.2010r., a nie 3.08.2010r.

W odniesieniu do kosztów procesu sąd zważył, iż co prawda pozwany uznał powództwo przy pierwszej czynności procesowej tj. w odpowiedzi na pozew, to jednak w ocenie sądu dał powód do wytoczenia niniejszego powództwa. Zważyć bowiem należy iż powód przed wytoczeniem niniejszego powództwa w marcu 2013r. wysłał do pozwanej wezwanie do zapłaty zadłużenia związanego ze sporną pożyczką. Natomiast w kwietniu 2013r. wytoczył sprawę przed Sądem Rejonowym w Zielonej Górze o sygn. akt I C 1268/13, która zdaniem pozwanego dotyczy spornej pożyczki, a nie z dnia 3.10.2010r. domagając się zapłaty spornej należności początkowo wywodząc roszczenie z umowy, a następnie w oparciu o art. 410 § 1 k.c. Postępowanie to zostało prawomocnie zakończone wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2014r. oddającym powództwo pozwanego. Niniejszy pozew powódka wytoczyła jednak już w styczniu 2014r. obawiając się w ocenie sądu zasadnie, iż powód nie weźmie pod uwagę jej stanu zdrowia i faktu, iż z uwagi na schizofrenię paranoidalną na którą cierpi nie mogła ona świadomie pokierować swoim postępowaniem. Powódka w ocenie sądu ma prawo domagać się potwierdzenia, iż sporna umowa pożyczki jest nieważna przed ewentualnymi innymi żądaniem formułowanymi w przyszłości przez podmioty biorące za podstawę swych żądań sporną umowę pożyczki. Z tych też względów w ocenie sądu brak jest podstaw do zastosowania art. 101 k.p.c. i na podstawie art. 98 k.p.c. mając na względzie, iż powódka wygrała niniejsze postępowanie oraz fakt, iż została zwolniona od kosztów w niniejszej sprawie powyżej 50 zł Sąd w punkcie II wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 50 zł tytułem zwrotu kosztów

procesu. Natomiast pozostała część opłaty sądowej od pozwu tj. kwotę 640 zł nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Gdyni tytułem zwrotu kosztów sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.